

Înalta Curte de Casație și Justiție
COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

Dosar nr. 4/2016

Decizie nr. 8/2016 din 16/05/2016

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 480 din 28/06/2016

Lulia Cristina Tarcea - vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Lavinia Curelea - președintele Secției I civile
Roxana Popa - președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă - președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Sorina Popescu - președintele Secției penale
Paula C. Pantea - judecător la Secția I civilă
Alina Sorinela Macavei - judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan - judecător la Secția I civilă
Cristina Petronela Văleanu - judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu - judecător la Secția I civilă
Laura Mihaela Ivanovici - judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă - judecător la Secția a II-a civilă
Nela Petrișor - judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă - judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu - judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănica Teau - judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță - judecător la Secția a II-a civilă
Gabriela Elena Bogasiu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Viorica Trestianu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iuliana Rîciu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Simona Camelia Marcu - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Doina Duican - judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mariana Ghena - judecător la Secția penală
Rodica Cosma - judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 4/2016 a fost constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 27² alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Lulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Antonia Constantin.

La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 460 alin. 1, art. 246 alin. 1 și 3 și art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 790 alin. (1), art. 406 alin. (1) și (3) și art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în referire la obligarea executorului judecătoresc la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori aceasta a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor.

Magistratul-asistent referă cu privire la obiectul recursului în interesul legii, precum și cu privire la faptul că la dosar au fost depuse hotărâri contradictorii pronunțate de instanțele judecătorești, că judecători-raportori au fost desemnați, conform prevederilor art. 516 alin. (5) din Codul de procedură civilă, doamnele judecător Cristina Petronela Văleanu de

la Secția I civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Viorica Trestianu de la Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și domnul judecător Marian Budă de la Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori.

Doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, acordă cuvântul doamnei procuror Antonia Constantin, în susținerea recursului în interesul legii.

Doamna procuror Antonia Constantin arată, mai întâi, că, deși hotărârile judecătorești contradictorii au fost pronunțate numai sub incidența Codului de procedură civilă din 1865, se impune dezlegarea problemei de drept și din perspectiva dispozițiilor corespondente din Codul de procedură civilă, care au preluat vechea reglementare.

În ceea ce privește problema de drept ce face obiectul recursului în interesul legii s-au conturat două orientări ale practicii: într-o primă orientare jurisprudențială, instanțele au obligat executorul judecătoresc la plata cheltuielilor de judecată către terțul poprit. În argumentarea acestei opinii s-a reținut că dispozițiile art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 transpun în plan procesual instituția răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, în cadrul procesului, fapta delictuală fiind constituită de inițierea și desfășurarea unui litigiu.

Întrucât cererea de validare a popririi a fost formulată de executorul judecătoresc în nume propriu, iar nu în numele creditorului și, de asemenea, cererea de renunțare la judecată s-a formulat tot de către acesta, în nume propriu, după comunicarea cererii de chemare în judecată și emiterea citațiilor, în cauză devin incidente dispozițiile art. 274 alin. 1 și art. 246 alin. 3 din Codul de procedură civilă din 1865, culpa procesuală a executorului judecătoresc deducându-se din însăși formularea unei acțiuni, urmată de renunțarea la judecarea acesteia.

Într-o a doua orientare jurisprudențială, instanțele de judecată au respins cererea formulată de terțul poprit, prin care s-a solicitat obligarea executorului judecătoresc la plata cheltuielilor de judecată, reținând că acesta, prin sesizarea instanței de judecată în procedura judiciară de validare a popririi, întemeiată pe dispozițiile art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, nu are calitate de reclamant, nu reprezintă creditorul și nici nu se substituie acestuia. În această procedură, executorul judecătoresc își păstrează doar calitatea de a sesiza instanța cu cererea de validare a popririi, după care, obligatoriu, se citează creditorul și debitorul.

Atât poprirea, cât și validarea popririi sunt acte de executare silită, care cad în sfera de competență funcțională a executorului judecătoresc, dar părțile raportului juridic de executare silită rămân aceleași, în principal creditorul și debitorul, alături de terțul poprit, în cazul popririi.

Sesizând instanța în vederea validării popririi, rezultă că acesta și-a exercitat prerogativa conferită de lege și, câtă vreme terțul poprit nu a produs nicio dovadă relativ la pretinsul abuz de drept prevăzut de art. 15 din Codul civil, executorul judecătoresc nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată.

Procurorul general a apreciat ca fiind în litera și spiritul legii cea de-a doua orientare jurisprudențială.

În cererea de validare a popririi, executorul judecătoresc acționează în temeiul unei legitimări procesuale active excepționale ex lege, nefiind parte în raportul execuțional. Or, numai partea poate fi obligată la cheltuieli de judecată. În susținerea acestui punct de vedere, procurorul general s-a raportat la dispozițiile Codului de procedură civilă, precum și la statutul executorului judecătoresc, așa cum a fost el reglementat prin legea organică.

De aceea, solicită admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei hotărâri de unificare a practicii.

Vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Problema de drept ce a generat practica neunitară

1. Din cuprinsul recursului în interesul legii, declarat potrivit prevederilor art. 514 din Codul de procedură civilă de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, rezultă că în practica instanțelor nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 460 alin. 1, art. 246 alin. 1 și 3 și art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 790 alin. (1), art. 406 alin. (1) și (3) și art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cu referire la problema de drept privind obligarea executorului judecătoresc la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor.

2. Procurorul general a apreciat că, deși hotărârile judecătorești contradictorii au fost pronunțate numai sub incidența Codului de procedură civilă din 1865, se impune dezlegarea problemei de drept, întrucât dispozițiile care reglementează materia își găsesc corespondent și în Codul de procedură civilă actual.

II. Examenul jurisprudențial

3. Într-o primă orientare jurisprudențială, instanțele au obligat executorul judecătoresc la plata cheltuielilor de judecată către terțul poprit. În argumentarea acestei opinii s-a reținut că dispozițiile art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 transpun în plan procesual instituția răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, în cadrul procesului, fapta delictuală fiind constituită de inițierea și desfășurarea unui litigiu.

Prin art. 246 alin. 3 din Codul de procedură civilă din 1865 s-a stabilit, în mod expres, că și în situația renunțării la judecată, dacă aceasta s-a făcut după comunicarea cererii de chemare în judecată, instanța, la cererea pârâtului, îl va obliga pe reclamant la plata cheltuielilor.

Întrucât cererea de validare a popririi a fost formulată de executorul judecătoresc în nume propriu, nu în numele creditorului, iar cererea de renunțare la judecată s-a formulat tot de către acesta, în nume propriu, după comunicarea cererii de chemare în judecată și emiterea citațiilor, în cauză devin incidente dispozițiile art. 274 alin. 1 și art. 246 alin. 3 din Codul de procedură civilă din 1865, culpa procesuală a executorului judecătoresc deducându-se din însăși formularea unei acțiuni, urmată de renunțarea la judecarea acestuia.

S-a apreciat că este lipsită de relevanță juridică împrejurarea că executorul judecătoresc a renunțat la cerere, ca urmare a executării voluntare de către debitor a obligației stabilite prin titlul executoriu, după introducerea cererii de validare, de vreme ce s-a luat act de această renunțare, fără a se mai analiza în fond cererea de validare a popririi, pentru a se constata stingerea creanței creditorului prin plata voluntară făcută de debitor.

S-a mai arătat că nu pot fi primite susținerile executorului judecătoresc potrivit cărora cererea a fost formulată în exercitarea atribuțiilor sale, ca autoritate recunoscută de stat în procedura executării silite, deoarece art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 recunoaște și acestuia posibilitatea de a sesiza instanța cu o cerere de validare a popririi, în vederea recuperării de către creditor a creanței prevăzute în titlul executoriu pus în executare silită. O interpretare contrară ar crea un prejudiciu terțului poprit chemat în judecată de executorul judecătoresc, deoarece acesta nu și-ar putea recupera cheltuielile de judecată nici de la executorul judecătoresc și nici de la creditor, care nu a fost parte în cauză.

În plus, cheltuielile de judecată la care a fost obligat executorul judecătoresc, din culpa sa, pot fi avute în vedere, eventual, drept cheltuieli de executare, ipoteză în care acesta se va putea desocoti cu creditorul în favoarea căruia a acționat.

4. Într-o a doua orientare jurisprudențială, instanțele de judecată, dimpotrivă, au respins cererea formulată de terțul poprit, prin care s-a solicitat obligarea executorului judecătoresc la plata cheltuielilor de judecată, reținând că temeiul juridic pentru acordarea cheltuielilor de judecată îl reprezintă atitudinea procesuală culpabilă a părții care a căzut în pretenții și care declanșează o răspundere civilă delictuală, al cărei conținut îl reprezintă obligația de reparare a prejudiciului cauzat, adică restituirea sumelor de bani pe care le-a suportat partea care a câștigat procesul.

Părțile raportului juridic având ca obiect obligația de plată a cheltuielilor de judecată se stabilesc de la caz la caz, fie în funcție de persoana reclamantului, fie a pârâtului sau a altor părți, cum ar fi chematul în garanție sau intervenientul accesoriu, fiind esențial de stabilit în acest raport juridic calitatea de parte, culpa procesuală și existența unui prejudiciu material suferit de victima culpei procesuale a părții care a căzut în pretenții.

Un caz aparte, cum este și cel în cauză, îl reprezintă stabilirea calității de parte a executorului judecătoresc în procedura de validare a popririi și obligarea acestuia la suportarea cheltuielilor de judecată, care pot fi ocazionate de către debitor sau terțul poprit, în caz de respingere a cererii sau de renunțare la judecată în condițiile art. 246 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865.

Art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare), prevăd, în mod expres, că executorul judecătoresc este investit să îndeplinească un serviciu de interes public, având atribuția de a pune în executare, în forma prevăzută de lege, ca modalitate de executare silită, dispozițiile cu caracter civil din titlurile executorii.

Față de conținutul normei din legea specială, dar și din stabilirea subiecților raportului juridic civil în obligația de plată a cheltuielilor de judecată, executorul judecătoresc, prin sesizarea instanței de judecată în procedura judiciară de validare a popririi, întemeiată pe dispozițiile art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, nu are calitate de reclamant, nu reprezintă creditorul și nici nu se substituie acestuia. În această procedură, executorul judecătoresc își păstrează doar calitatea de a sesiza instanța cu cererea de validare a popririi, după care, obligatoriu, instanța va cita creditorul și debitorul.

Executorul judecătoresc dobândește calitate proprie de parte în proces în ipoteza reglementată de art. 399 alin. 1 teza a doua din Codul de procedură civilă din 1865, adică în cazul refuzului începerii executării silite sau întocmirii unui act de procedură. În această situație este legitimată calitatea procesuală pasivă a executorului judecătoresc, întrucât el este cel obligat în raportul juridic litigios născut în cursul executării silite.

Nu același raționament poate fi folosit și în ipoteza aflată în discuție, în sensul de a se atribui calitate procesuală activă proprie executorului judecătoresc atunci când investește instanța cu o cerere de validare a popririi, în care nu este

titularul dreptului pretins și nici mandatarul celui care are acest drept, respectiv al creditorului. În această ipoteză, executorul judecătoresc nu are niciun raport juridic legal nici cu terțul poprit care, la rândul lui, este obligat prin lege față de creditor să indisponibilizeze sumele de bani pe care le datorează debitorului, declarându-le poprite în măsura necesară pentru realizarea obligației ce se execută silit (art. 454 din Codul de procedură civilă din 1865).

Atât poprirea, cât și validarea popririi (art. 453 și art. 460 din Codul de procedură civilă din 1865) sunt acte de executare silită, care cad în sfera de competență funcțională a executorului judecătoresc, dar părțile raportului juridic de executare silită rămân aceleași, în principal, creditorul și debitorul, alături de terțul poprit, în cazul popririi.

Odată cu sesizarea sa de către creditor, executorul judecătoresc este investit să ia măsuri pentru a asigura satisfacerea drepturilor acestuia, actele procedurale fiind emise, exclusiv, în favoarea creditorului, iar nu spre satisfacerea unor drepturi proprii, efectele actelor sale producându-se în patrimoniul creditorului.

Pe de altă parte, în cazul în care procedura cererii de validare a popririi a fost declanșată după intrarea în vigoare a noului Cod civil, în cauză devin incidente dispozițiile art. 1.357 alin. (1) din acest act normativ, care prevăd vinovăția drept condiție pentru nașterea obligației de reparare a prejudiciului, în lipsa căreia răspunderea civilă delictuală nu poate fi antrenată.

Un argument în plus, care conduce la respingerea cererii de obligare a executorului judecătoresc la plata cheltuielilor de judecată, se desprinde și din prevederile art. 1.353 din Codul civil, care dispune că acela ce cauzează un prejudiciu prin chiar exercițiul drepturilor sale nu este obligat să îl repare, cu excepția cazului în care dreptul este exercitat abuziv.

Or, răspunderea civilă a executorului judecătoresc poate fi angajată numai pentru cauzarea de prejudicii prin încălcarea obligațiilor sale profesionale, potrivit dispozițiilor art. 45 alin. (1) din Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Sesizând instanța în vederea validării popririi, rezultă că acesta și-a exercitat prerogativa conferită de lege și, câtă vreme terțul poprit nu a produs nicio dovadă relativ la pretinsul abuz de drept prevăzut de art. 15 din Codul civil, executorul judecătoresc nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată.

III. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

5. Procurorul general a apreciat ca fiind în litera și spiritul legii cea de-a doua orientare jurisprudențială.

Din dispozițiile art. 460 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că legitimarea procesuală activă pentru formularea unei cereri de validare a popririi revine părților, respectiv creditorului sau debitorului urmărit, precum și executorului judecătoresc.

Atât creditorul, cât și debitorul justifică un interes pentru formularea cererii de validare a popririi, deoarece refuzul terțului poprit de a executa poprirea poate echivala cu o nerecunoaștere a creanței, iar în această procedură instanța verifică existența raporturilor obligaționale dintre părți.

Executorului judecătoresc i se recunoaște însă de către legiuitor legitimare procesuală activă, numai ca o excepție de la principiul disponibilității, în considerarea serviciului public îndeplinit, de a pune în executare dispozițiile civile din titlurile executorii, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, art. 52 alin. (1) din Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că "executarea silită și celelalte acte care sunt de competența executorului judecătoresc se îndeplinesc la cerere, dacă legea nu dispune altfel".

Așadar, abilitarea executorului judecătoresc, conferită de legiuitor, de a sesiza instanța de executare este precedată de sesizarea creditorului urmărit, iar instanța este obligată, în conformitate cu dispozițiile art. 460 alin. 2 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 790 alin. (3) din Codul de procedură civilă, să citeze creditorul, debitorul și terțul poprit.

Legitimarea procesuală a executorului judecătoresc este, prin urmare, una limitată și diferită față de cea a altor subiecte de drept.

Or, dispozițiile art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispune că "partea care cade în pretenții", respectiv "partea care pierde procesul", va fi obligată, la cerere, să plătească cheltuielile de judecată în litigiul pe care l-a ocazionat, fiind evident că, în sistemul juridic românesc, numai părțile pot fi obligate la plata cheltuielilor de judecată.

Fundamentul răspunderii pentru plata cheltuielilor de judecată stă în culpa procesuală a părții, culpă dovedită prin aceea că a pierdut procesul. Ca atare, în analiza îndreptățirii părții adverse de a pretinde cheltuieli de judecată de la partea care a pierdut procesul, nu este necesar a se stabili existența unei culpe în sensul art. 998 din Codul civil din 1864, în prezent art. 1.357 din Codul civil, deoarece legiuitorul a prezumat existența culpei procesuale a părții, culpă ce rezultă din simplul fapt că ea a pierdut procesul, independent de diligențele pe care le-a făcut sau de conduita părții adverse.

În concluzie, executorul judecătoresc nefiind parte în procedura validării popririi, la baza acțiunii acestuia neaflându-se un drept sau interes specific "părții", ci legitimarea conferită ex lege în procedura execuțională, nu poate fi obligat la

plata cheltuielilor de judecată în situația în care renunță la judecată în temeiul art. 246 alin. 1 și 3 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 406 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului

6. În urma verificărilor efectuate relativ la jurisprudența Curții Constituționale s-a constatat că, în mai multe rânduri, a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, astfel cum rezultă din deciziile nr. 1.164 din 17 septembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 731 din 28 octombrie 2009, și nr. 1.278 din 29 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 847 din 29 noiembrie 2011, invocată pentru aspecte care vizează dreptul la un proces echitabil.

Instanța de contencios constituțional a reținut că textul de lege criticat nu aduce nicio atingere dreptului la un proces echitabil al debitorului, care beneficiază de aceleași drepturi și garanții procesuale ca și celelalte părți implicate în această procedură.

Potrivit art. 460 alin. 2 din Codul de procedură civilă din 1865, instanța de executare sesizată cu cererea de validare a popririi va cita creditorul urmăritor, debitorul și terțul poprit. Ca urmare, numai în contradictoriu cu aceștia, ca părți ale raportului juridic dedus judecătii, se analizează dacă terțul poprit datorează debitorului sume de bani, cu respectarea pentru toate părțile a garanțiilor care caracterizează dreptul la un proces echitabil.

În legătură cu statutul executorilor judecătorești, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a apreciat că aceștia "nu fac parte din autoritatea judecătorească", că activitatea lor, "potrivit art. 4 din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, se află sub coordonarea și controlul Ministerului Justiției", având statutul "reprezentanților unui serviciu administrativ, care nu se bucură de garanțiile de independență și imparțialitate ale instanței de judecată" (a se vedea Decizia nr. 458 din 31 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 17 aprilie 2009, referitor la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 373¹ din Codul de procedură civilă din 1865, astfel cum au fost modificate prin art. 1 pct. 13 din Legea nr. 459/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă).

S-a mai reținut că executorii judecătorești acționează în interesul unei bune administrări a justiției, reprezentând un organ auxiliar al acesteia, care are rolul de a pune în practică hotărârea pronunțată de instanță. Executorul judecătorec nu spune dreptul, deci nu realizează o activitate jurisdicțională, ci numai execută întocmai dispozițiile judecătorului, cuprinse în hotărârea instanței, potrivit competențelor prevăzute de lege [Decizia nr. 631 din 26 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 1 august 2007; Decizia nr. 935 din 7 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 706 din 6 octombrie 2011, referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și art. 7 din Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Decizia nr. 1.305 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2012, referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. a) și art. 9 alin. (1) din Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Decizia nr. 503 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 892 din 9 decembrie 2014].

Prin Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016, instanța de contencios constituțional a reținut că executorul judecătorec, deși îndeplinește un serviciu public, îl reprezintă pe creditor în raportul execuțional care s-a născut între creditor și debitor, fiind, practic, un agent al acestuia; de altfel, onorariul său, parte a cheltuielilor de executare, chiar dacă, în final, cade în sarcina debitorului, este avansat de creditor (art. 670 din Codul de procedură civilă). Astfel cum s-a subliniat și în Decizia nr. 458 din 31 martie 2009, amintită anterior, executorul judecătorec nu face parte din autoritatea judecătorească, iar activitatea sa, potrivit art. 4 din Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se află sub coordonarea și controlul Ministerului Justiției.

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 631 din 26 iunie 2007, mai sus citată, referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a subliniat faptul că, în concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, activitatea executorilor judecătorești constituie "un element esențial al statului de drept", iar, întrucât aceștia nu dețin forța publică coercitivă, "statului îi revine obligația de a lua toate măsurile necesare pentru ca ei să poată duce la îndeplinire sarcina cu care au fost învestiți, în special prin asigurarea concursului efectiv al altor autorități care pot impune prin forță executarea atunci când este cazul, măsuri în lipsa cărora garanțiile de care beneficiază justițiabilul în fața instanțelor își pierd rațiunea de a fi" (Cauza Pini și Bertani/Manera și Atripaldi împotriva României, 2004).

În motivarea Deciziei Curții Constituționale nr. 162 din 22 aprilie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 314 din 9 mai 2003, s-a reținut cu privire la critica de neconstituționalitate cu privire la art. 399 din Codul de procedură civilă din 1865 că, în cadrul executării silite, ca și în cazul contestației la executare, organul de executare nu are interese proprii și, în consecință, nu are calitatea de parte în proces și nu este necesar să fie citat ca atare, iar problema unei asemenea calități a organului de executare s-ar putea pune numai în ipoteza din art. 399 alin. 1 ultima teză din Codul de procedură civilă din 1865, atunci când se face contestație la executare pentru motivul că "organul de

executare refuză să îndeplinească un act de executare în condițiile prevăzute de lege".

7. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că, în cazul executării silită a unei sentințe sau decizii, executarea trebuie să fie considerată ca făcând parte din proces, în sensul art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, neexecutarea angajând responsabilitatea statului, deoarece actele sau omisiunile administrației nu pot avea drept consecință nici împiedicarea executării, nici, cu atât mai puțin, repunerea în discuție a fondului deciziei. De aici rezultă că autoritățile potențial responsabile trebuie să ia măsurile adecvate și suficiente pentru a asista creditorul, chiar dacă acesta este statul, în recuperarea efectivă a prejudiciului cauzat, întrucât, altfel, protejarea drepturilor creditorului ar deveni teoretică sau iluzorie, iar nu concretă și efectivă.

V. Opinia specialiștilor consultați

8. Centrul de drept procesual civil al Facultății de Drept din cadrul Universității din București - prof. univ. dr. Viorel Mihai Ciobanu, conf. univ. dr. Traian Cornel Briciu, lect. univ. dr. Claudiu Constantin Dinu, lect. univ. dr. Mirela Stancu, asist. univ. dr. Liviu Gheorghe Zidaru - a apreciat corectă a doua orientare jurisprudențială, având în vedere că suportarea cheltuielilor de judecată în cadrul cererii de validare a popririi trebuie analizată prin raportare la părțile executării silită și ținând cont de regimul juridic al cheltuielilor de executare.

VI. Raportul asupra recursului în interesul legii

9. Judecătorii-raportori, constatând, în primul rând, că acest recurs în interesul legii este admisibil, în raport cu dispozițiile art. 514-515 din Codul de procedură civilă, referitoare la titularul sesizării și existența unei practici neunitare, au apreciat că executorul judecătoresc nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor.

VII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorii-raportori și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

Asupra admisibilității recursului în interesul legii

10. Înalta Curte de Casație și Justiție constată că recursul în interesul legii îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, fiind exercitat de un subiect de drept căruia legea îi recunoaște legitimare procesuală, având ca obiect o problemă de drept pentru care s-a făcut dovada că a fost soluționată diferit prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pronunțate de instanțele judecătorești din țară, astfel cum rezultă din cuprinsul hotărârilor anexate sesizării.

Deși hotărârile judecătorești contradictorii au fost pronunțate numai sub incidența Codului de procedură civilă din 1865, dezlegarea problemei de drept pe calea unei decizii obligatorii este necesară, întrucât dispozițiile care reglementează materia își găsesc corespondent și în Codul de procedură civilă actual, astfel încât determinarea legii aplicabile unei executări silită, cea nouă sau cea veche, va fi realizată prin raportare la data cererii de executare silită formulate de creditor și adresate executorului judecătoresc, atât timp cât acest reper temporal este cel care marchează începutul executării silită, ca fază a procesului civil.

Asupra problemei de drept

11. Înalta Curte este chemată să interpreteze, în vederea aplicării unitare, dispozițiile art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 460 alin. 1, art. 246 alin. 1 și 3 și art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 790 alin. (1), art. 406 alin. (1) și (3) și art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

12. În esență, problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești vizează posibilitatea legală de obligare a executorului judecătoresc, în raport cu conținutul normelor speciale înscrise în legea care reglementează activitatea acestei categorii profesionale, la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la judecarea cererii de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, în acest ultim caz interpretarea vizând doar situația în care respingerea cererii de validare a fost consecința îndeplinirii obligațiilor rezultate din titlul executoriu.

13. Referitor la interpretarea dispozițiilor legale în discuție, cu titlu prealabil, se impune a sublinia faptul că executarea în natură și voluntară a obligației stabilite în sarcina debitorului printr-o hotărâre judecătorească sau alt titlu executoriu a fost transpusă în planul dreptului procesual civil, cu valoare de principiu. Însă, în situația neexecutării benevole de către debitor a obligației sale, legiuitorul a instituit un ansamblu de mijloace procedurale menite realizării dreptului recunoscut creditorului, prin titlul său executoriu. Astfel, în situația în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se duce la îndeplinire prin executare silită, care începe odată cu sesizarea organului de executare, la cererea creditorului, dacă prin lege nu se dispune altfel, ca expresie a aplicabilității principiului disponibilității și în materia executării silită.

14. Codul de procedură civilă și Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, consacră regula potrivit căreia executarea silită a oricărui titlu executoriu se realizează de către executorul judecătoresc căruia i se conferă un rol activ în tot cursul executării, drept consecință a faptului că acesta exercită un serviciu public, a cărui normală desfășurare trebuie garantată chiar de către stat, în virtutea obligației pozitive reglementate, în mod expres, în

art. 626 din Codul de procedură civilă.

Așadar, impunerea realizării întocmai a dispozițiilor cuprinse în titlul executoriu se duce la îndeplinire cu concursul organului de executare, respectiv al executorului judecătoresc, acesta fiind autoritatea învestită de stat cu puterea de a impune debitorului urmărit sau unor terțe persoane care dețin bunurile acestuia obligația de a executa dispozițiile cuprinse în titlul executoriu.

15. Problema de drept asupra căreia instanța supremă este chemată a se pronunța reclamă necesitatea de a clarifica împrejurarea dacă, în raport cu statutul și competența conferite prin legea specială și dispozițiile procedurale, executorul judecătoresc are calitatea de parte în procedura de validare a popririi, dat fiind faptul că temeiul juridic pentru acordarea cheltuielilor de judecată este reprezentat de atitudinea procesuală culpabilă a părții care "cade în pretenții", deoarece, potrivit art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 [corespondent art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă], obligația plății cheltuielilor de judecată poate fi instituită numai în sarcina persoanei care are calitatea de parte.

Dispozițiile înscrise în Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează organizarea și exercitarea profesiei de executor judecătoresc stipulând, în cuprinsul art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a), că executorii judecătorești sunt învestiți să îndeplinească un serviciu de interes public constând în executarea silită a dispozițiilor civile din titlurile executorii, precum și îndeplinirea altor atribuții date prin lege în competența lor. Totodată, articolul 2 alin. (2) din același act normativ stipulează că actele îndeplinite de executorii judecătorești, în limitele competențelor legale, purtând ștampila și semnătura acestora, precum și numărul de înregistrare și data, sunt acte de autoritate publică și au forța probantă prevăzută de lege.

Așadar, din interpretarea sistematică a celor două articole evocate rezultă că profesia de executor judecătoresc are un statut special, care implică exercitarea autorității statului în vederea ducerii la îndeplinire a dispozițiilor cuprinse în hotărârile judecătorești și alte titluri executorii, scop în care legiuitorul a conferit autoritatea necesară actelor îndeplinite de către acesta, în cadrul competențelor sale, calificându-le ca acte de autoritate publică, cu forța probantă corespunzătoare unor asemenea acte, în măsura în care sunt datate și înregistrate și poartă ștampila și semnătura executorului judecătoresc.

16. Examinarea poziției procesuale a executorului judecătoresc pentru sesizarea instanței de executare în vederea validării popririi reclamă necesitatea de a se avea în vedere natura juridică a etapei validării, respectiv de măsură de executare silită, în cadrul procedurii de urmărire silită prin poprire.

În scopul eficientizării procedurii execuționale a popririi, legiuitorul a prevăzut posibilitatea executării silită directe a terțului poprit, în cazul în care nu își îndeplinește obligațiile legale ce îi revin pentru efectuarea popririi. Or, această posibilitate de constrângere a terțului, realizată prin intermediul instanței de executare, evidențiază importanța validării popririi ca procedură de excepție, determinată de conduita terțului poprit.

Astfel, potrivit art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă de la 1865 [corespondent art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă] "Dacă terțul poprit nu-și mai îndeplinește obligațiile ce-i revin pentru efectuarea popririi, inclusiv în cazul în care, în loc să consemneze suma urmăribilă a liberat-o debitorului poprit, creditorul, debitorul sau organul de executare, în termen de 3 luni de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, poate sesiza instanța de executare, în vederea validării popririi".

Textul analizat consacră sfera persoanelor cărora legiuitorul le deschide exercițiul dreptului de a sesiza instanța de executare cu cerere de validare în scopul aplicării normelor sancționatoare în privința terțului care nu a îndeplinit obligațiile legale ce îi reveneau pentru efectuarea popririi și îndestularea creanței creditorului.

Refuzul terțului poprit de a executa poprirea poate echivala cu o nerecunoaștere a creanței, astfel încât creditorul urmărit și debitorul, ca părți ale raportului juridic execuțional, derivat din titlul executoriu, justifică interesul în formularea cererii de validare a popririi. În cursul acestei proceduri, ce îmbracă forma unui proces civil, instanța are obligația să verifice, pe fond, existența raporturilor obligaționale dintre părți, pentru a da o hotărâre de validare a popririi. Din această perspectivă, trebuie avut în vedere că etapa validării popririi are ca efect principal transferul creanței poprite din patrimoniul debitorului urmărit în cel al creditorului poprit, cesiune necesară atunci când terțul nu își îndeplinește obligațiile stabilite de lege în sarcina sa și care constituie temeiul de drept material al urmăririi directe a patrimoniului terțului poprit, în măsura necesară realizării sumelor pentru care s-a dispus validarea și care constituie titlul executoriu al creditorului poprit împotriva terțului poprit.

Drept urmare, numai în contradictoriu cu aceste părți ale raportului juridic dedus judecății se analizează dacă terțul poprit datorează sume de bani, cu respectarea pentru toate părțile a garanțiilor care caracterizează dreptul la un proces echitabil.

17. Cu titlu de excepție de la principiul disponibilității, pe lângă creditorul urmărit și debitor, dispozițiile procedurale conferă expres și executorului judecătoresc dreptul de a sesiza instanța de executare cu cerere de validare a popririi.

Așadar, normele înscrise în art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 [corespondent art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă] instituie ex lege dreptul executorului judecătoresc de a sesiza instanța de executare cu cerere de validare a popririi și, implicit, îi conferă o legitimare procesuală specială într-un atare demers judiciar, în considerarea

serviciului public îndeplinit, de a pune în executare dispozițiile civile din titlurile executorii, potrivit art. 2 alin. (1) și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Dat fiind caracterul de măsură de executare al etapei validării popririi, rațiunea justificării unui atare caz de intervenție activă a executorului judecătoresc în cadrul procedurii judiciare execuționale se axează pe considerente de asigurare a legalității actelor de urmărire pe care acesta le îndeplinește și de recunoaștere a posibilității organului de executare de a sesiza instanța de executare, ca expresie a rolului său activ în desfășurarea executării silită. În plus, validarea popririi constituie un act de executare a cărui îndeplinire este solicitată de executor în beneficiul creditorului, ca orice act de executare efectuat de către acesta, ce are ca finalitate realizarea integrală și cu celeritate a obligației prevăzute în titlul executoriu.

18. Astfel, configurarea elementelor legitimării procesuale extraordinare a executorului judecătoresc în cadrul cererii de validare a popririi, în considerarea atribuțiilor ce-i sunt acordate de lege în procedura execuțională, se circumscrie unui mecanism juridic de realizare a obligației impuse persoanelor care datorează sume de bani debitorului urmărit sau dețin bunuri pentru acesta de a comunica informațiile necesare. Cum actele executorului judecătoresc sunt calificate ca acte de autoritate publică, ce pot fi duse la îndeplinire prin constrângere, sesizarea instanței de executare cu cererea de chemare în judecată a terțului poprit reprezintă o modalitate de a-l obliga să răspundă cu privire la sumele de bani ori titlurile pe care le datorează debitorului.

19. Faptul că dispozițiile procedurale recunosc executorului judecătoresc, față de rolul central și esențial pe care îl exercită în desfășurarea executării silită, dreptul de a sesiza instanța în vederea validării popririi nu are semnificația că, în urma exercitării acestei prerogative, acesta dobândește calitate procesuală proprie. Executorul judecătoresc nu este parte în raportul execuțional existent între creditor și debitor, care are ca temei titlul executoriu și nu se află în niciun raport juridic legal cu terțul poprit care, la rândul lui, se află într-un raport juridic obligațional cu debitorul și este obligat, prin lege, față de creditor să indisponibilizeze sumele de bani pe care le datorează debitorului, declarându-le poprite în măsura necesară pentru realizarea obligației ce se execută silit.

Legitimarea procesuală a executorului judecătoresc, conferită de lege, este una limitată și diferită de calitatea subiectelor de drept implicate în poprire, iar poziția sa procesuală nu poate fi confundată cu cea a părților raportului juridic din procedura validării popririi, ale căror demersuri judiciare urmăresc să protejeze drepturi și interese proprii în justiție.

În cadrul cererii de validare a popririi, executorul judecătoresc, ca organ de executare, nu este titularul dreptului pretins, nu are interese proprii și nu are calitatea de parte în proces, deoarece acesta este un participant la executarea silită, potrivit art. 644 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă și acționează în exercitarea atribuțiilor conferite de stat în procedura executării silită, potrivit învestirii sale, în numele și interesul creditorului, ca titular al titlului executoriu și care are poziție de reclamant în procedura de validare a popririi.

Sesizarea organului de executare silită de către creditor cu cererea de executare silită, prin care solicită concursul statului în realizarea și concretizarea titlului său, deși generează un raport juridic între creditor și executorul judecătoresc, nu poate schimba faptul că acesta din urmă va acționa doar asemenea unui mandatar, căruia statul i-a delegat atribuția de îndeplinire a unei componente a justiției, ca serviciu public. Actele procedurale emise de acesta, în considerarea competenței sale funcționale în procedura executării silită, sunt realizate exclusiv în beneficiul creditorului care l-a învestit cu cererea de executare silită, și nu în scop de valorificare a unor drepturi proprii, astfel încât efectele demersului său, relativ la validarea popririi, se produc exclusiv în patrimoniul creditorului. Regimul juridic al exercitării activității desfășurate de executorul judecătoresc impune acestuia manifestarea unui rol activ în tot cursul urmăririi, rol care este, de lege lata, în mod expres reglementat în art. 627 din Codul de procedură civilă.

Dată fiind existența celor două raporturi obligaționale de tip creditor-debitor ce sunt de esența popririi, părțile raportului juridic de executare silită rămân însă aceleași: creditorul și debitorul, alături de terțul poprit. Tocmai pentru acest motiv, când sesizarea instanței cu cerere de validare a popririi este realizată numai de către executorul judecătoresc, în calitate de reclamant trebuie citat creditorul, iar în calitate de intimat debitorul și terțul poprit, deoarece executorul judecătoresc nu acționează ca parte a procedurii execuționale, fiind plasat în afara raporturilor juridice existente sau care iau naștere între subiectele de drept cu ocazia validării popririi.

Prin urmare, executorul judecătoresc, deși învestit prin lege să îndeplinească un serviciu de interes public - ducerea la îndeplinire a obligațiilor prevăzute de titlul executoriu - serviciu pentru care a fost învestit de către o autoritate publică (Ministerul Justiției), îl reprezintă pe creditor în derularea raportului execuțional care s-a născut între creditor și debitor și acționează în interesul unei bune administrări a justiției, reprezentând un organ auxiliar al acesteia pentru ducerea la îndeplinire, prin intermediul mijloacelor juridice prevăzute de lege, a dispozițiilor civile din titlurile executorii.

20. Relativ la activitatea desfășurată de executorii judecătorești, Curtea Constituțională, sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 188/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a statuat (a se vedea Decizia nr. 631 din 26 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 1 august 2007), în concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, că activitatea executorilor judecătorești

constituie "un element esențial al statului de drept", iar, întrucât aceștia nu dețin forța publică coercitivă, "statului îi revine obligația de a lua toate măsurile necesare pentru ca ei să poată duce la îndeplinire sarcina cu care au fost învestiți, în special prin asigurarea concursului efectiv al altor autorități care pot impune prin forță executarea atunci când este cazul, măsuri în lipsa cărora garanțiile de care beneficiază justițiabilul în fața instanțelor își pierd rațiunea de a fi" (Cauza Pini și Bertani/Manera și Atripaldi împotriva României, 2004).

21. Sub acest aspect, subliniind importanța executării silită, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în jurisprudența sa, că dreptul de acces la justiție ar fi iluzoriu și lipsit de eficiență practică dacă ordinea juridică internă a statului, care respectă preeminența dreptului, ar permite ca o hotărâre judecătorească sau un alt înscris care constituie titlu executoriu să rămână neexecutată în detrimentul unei părți. Statul, în calitate de depozitar al forței publice, este chemat să manifeste un comportament vigilent și să-l asiste pe creditor în executarea hotărârii care îi este favorabilă. Așadar, dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești este unul dintre aspectele dreptului de acces la justiție și reclamă, prin natura sa, o reglementare din partea statului.

22. În concluzie, recunoscând dreptul executorului judecătoresc de a sesiza instanța de executare cu cereri care țin de executarea silită inițiată la solicitarea creditorului [cu titlu de exemplu: solicitarea privind încuviințarea executării silită - art. 666 alin. (1) din Codul de procedură civilă; solicitarea privind conexarea executărilor privitor la aceleași bunuri - art. 654 alin. (1) din Codul de procedură civilă; solicitarea, în cazul altor titluri executorii decât hotărârile judecătorești, privind accesul la bunurile debitorului - art. 680 alin. (2) din Codul de procedură civilă; cererea privind constatarea perimării - art. 698 alin. (1) din Codul de procedură civilă; cererea pentru luarea măsurilor de conservare și administrare a titlurilor de valoare și de numire, dacă este cazul, a unui curator special - art. 746 alin. (7) din Codul de procedură civilă; cererea de evacuare a debitorului sau a terțului dobânditor din imobilul urmărit - art. 830 din Codul de procedură civilă; solicitarea aplicării de penalități debitorului în cadrul executării hotărârilor judecătorești referitoare la minori - art. 910 alin. (3) raportat la art. 906 din Codul de procedură civilă; solicitarea aplicării unei amenzi judiciare oricărei persoane care nesocotește dispozițiile privind desfășurarea normală a executării silită - art. 188 alin. (2) din Codul de procedură civilă etc.], astfel cum este și cererea de validare a popririi, legiuitorul nu îi stabilește și calitate de parte în raportul juridic dedus judecății privind executarea creanței față de debitor, dat fiind caracterul de măsură de executare a etapei validării, natura serviciului prestat de către acesta și temeiul juridic în baza căruia desfășoară activitatea de executare silită.

Executorul judecătoresc este investit, prin lege, să îndeplinească un serviciu de interes public în mod independent, actele acestuia fiind acte de autoritate publică, ceea ce îi conferă un statut aparte, de vreme ce i-a fost delegată o parte din puterea publică, respectiv cea referitoare la ducerea la îndeplinire a dispozițiilor cuprinse în titlurile executorii.

23. Într-adevăr, pe lângă dreptul executorului judecătoresc de a sesiza instanța de executare, anumite dispoziții procesuale reglementează expres și situațiile în care acesta poate fi chemat în instanță, conferindu-i calitate procesuală pasivă. Astfel este ipoteza reglementată de art. 399 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 [corespondent art. 712 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă], respectiv cazul refuzului începerii executării silită sau a întocmirii unui act de executare în condițiile prevăzute de lege, precum și ipoteza formulării unei contestații de către creditor împotriva încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare [art. 670 alin. (4) din Codul de procedură civilă], în această din urmă situație efectul reducerii acestor cheltuieli de către instanța de executare fiind răsfrânt direct în patrimoniul executorului judecătoresc.

24. Însă, în cazul textului legal analizat, reglementat de art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 [corespondent art. 790 alin. (1) din Codul de procedură civilă], sesizând instanța de executare cu cerere de validare a popririi, executorul judecătoresc acționează ca un mandatar, în numele și interesul creditorului, în exercitarea atribuțiilor ce i-au fost conferite de lege în procedura execuțională, fiind evident că, din această perspectivă, nu poate fi obligat nici la plata cheltuielilor de judecată în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor.

Problema suportării cheltuielilor de judecată prilejuite de validarea popririi trebuie analizată doar prin raportare la părțile implicate în această formă de urmărire silită și ținând cont de regimul juridic al cheltuielilor de executare reglementat de art. 371¹ din Codul de procedură civilă din 1856, corespondent art. 670 din Codul de procedură civilă, care se va aplica în mod corespunzător.

25. Față de considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

D E C I D E:

Admite recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. 1 și art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 460 alin. 1, art. 246 alin. 1 și 3 și art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, în prezent art. 790 alin. (1), art. 406 alin. (1) și (3) și art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă, executorul judecătoresc nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor.

Obligatorie, potrivit art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 16 mai 2016.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

WWW.JURL.ro